

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Ocak 2026 tarihinde Suriye'nin Halep kentine bağlı Eşrefiye ve Şeyh Maksut mahallelerine yönelik saldırılar ile başlayan ardından Kuzey ve Doğu Suriye'ye yayılan saldırılar, sivillerin yaşam hakkını hedef alan ağır insan hakkı ihlallerine yol açmıştır. Bu saldırılara karşı Türkiye'nin birçok kentinde barışçıl protestolar gerçekleştirilmiş ve halen devam etmektedir. Anayasa'nın 34'üncü maddesi kapsamında meşru olan bu protestolara rağmen, başta Van ili olmak üzere ülke genelinde kolluk güçleri tarafından gerçekleştirilen müdahaleler; orantısız güç kullanımı, keyfi gözaltı ve tutuklamalar, işkence ve kötü muamele iddiaları ile temel hak ve özgürlüklerin fiilen ortadan kaldırıldığını göstermektedir.

Anayasa'nın 17'nci ve 34'üncü maddeleri ile Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ihlal edildiği bu süreçte; yaşanan hak ihlallerinin, işkence ve kötü muamele iddialarının, gözaltı ve tutuklama uygulamalarının ve yasaklama kararlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 02.02.2026

Gülderen YARLI
Van Milletvekili

GEREKÇE

Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik saldırılara karşı düzenlenen barışçıl protestolara müdahaleler, özellikle Van ilinde, işkence ve kötü muamele yasağının sistematik biçimde ihlal edildiğini ortaya koymaktadır. Resmî açıklamalar ile sahadan, avukatlardan ve insan hakları örgütlerinden gelen bilgiler arasındaki ciddi çelişkiler; gözaltı süreçlerinde insan onurunu zedeleyen uygulamalar ve valiliklerce alınan genel yasak kararları, yaşam hakkı ile toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ağır biçimde ihlal edildiğini göstermektedir.

Van'da gözaltına alınan Van Medeniyetler Beşiğinde Yakınlarını Kaybedenlerle Dayanışma Derneği (MEBYA-DER) Eş Başkanı Yusuf Dünder, gözaltı sürecinde ağır darp edildiğini beyan etmesine rağmen hastanede etkin bir fiziki muayene yapılmadan "darp yoktur" raporu düzenlenmiştir. Bu durum, işkence iddialarının belgelenmesinin engellendiğini göstermektedir. Dünder'in savcılıkta ifadesi alınmadan "polise mukavemet" iddiasıyla tutuklanması, yargısal

süreçlerin de hak ihlallerini derinleştirdiğini ortaya koymaktadır. Van'da il eş başkanları, seçilmişler ve baro başkanı dâhil olmak üzere çok sayıda kişinin keyfi gözaltılara maruz kaldığı, ters kelepçe, darp ve tehdit içeren uygulamaların yaygınlaştığı basına yansımıştır.

Şırnak'ta en az 100 kişinin gözaltına alındığı, Mardin Nusaybin sınırında gözaltına alınan Diyar Koç'a yönelik muamelenin ise işkence boyutuna vardığı görülmüştür. Yerde sürüklenen, cop ve tekmelerle darp edilen Koç'un omurilik bölgesinde kırıklar oluşmuş ve iç kanama geçirmesine rağmen adli tıbbi belgeleme engellenmiştir. Koç'un bazı ırkçı ve milliyetçi sosyal medya hesapları tarafından hedef gösterilmesi, kolluk şiddetinin ayrımcı bir zeminde meşrulaştırılmaya çalışıldığını göstermektedir.

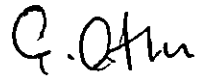
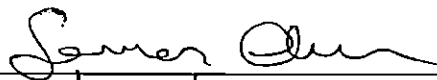
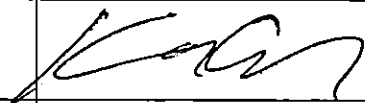
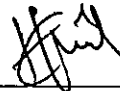
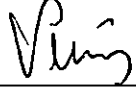
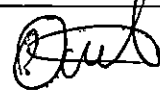
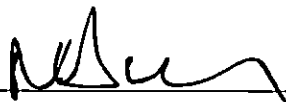
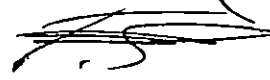
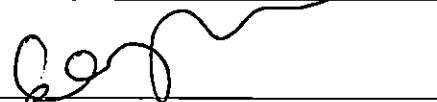
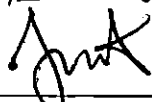
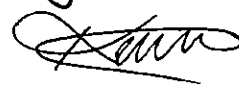
Viranşehir'de 2,5 aylık bebeğin anne ve babasının gözaltına alınması, emzirme dönemindeki bebeğin Emniyete getirilmesine yol açmış; bu durum çocuğun üstün yararı ve aile hayatına saygı ilkesini ihlal etmiştir.

Bitlis'in Güroymak ilçesinde darp edilerek gözaltına alınan 8 kişinin gözaltı aracında darp edilmeye devam edildiği, kelepçeli muayene sonrası emniyete götürüldükleri tespit edilmiştir. Iğdır'da gözaltına alınan 48 kişiden 30'u serbest bırakılmış, 18 kişi adliyeye sevk edilmiş; bu kişilerden DEM Parti Iğdır İl Başkanı Deniz Kaynar tutuklanmıştır.

Şırnak'ın Cizre ilçesinde bir kafenin sivil polislerce basılması, içeride bulunanların darp edilerek gözaltına alınması; Suruç'ta Eş Genel Başkanımız Tuncer Bakırhan'ın da katıldığı yürüyüşe, uyarı yapılmaksızın gerçekleştirilen müdahale sonucu Tacettin Kamar'ın gözüne plastik mermi isabet etmesi; Kızıltepe ilçesinde 13 yaşındaki bir çocuğun havaya kaldırılıp yere atılarak darp edilmesi, darp raporunun almasının engellenmesi ve polislerce avukatının hakaretlere maruz bırakılması; İstanbul Aksaray'da yapılan müdahalede 95 kişinin gözaltına alınması ve İstanbul Milletvekilimiz Celal Fırat'ın darp edilmesiyle hastaneye kaldırılması, ihlallerin yaygınlığını göstermektedir.

25 Ocak'ta Mersin'in Tarsus ilçesinde eylem sonrası gerçekleşen silahlı saldırıda evin balkonunda bulunan Kobanêli Baran Abdi'nin yaşamını yitirmesi ve valilik açıklamalarının olayla örtüşmemesi, cezasızlık ve sorumluluktan kaçma pratiğini ortaya koymuştur. Ayrıca Diyarbakır ve Urfa valiliklerince alınan genel yasak kararları ise anayasal bir hakkın fiilen askıya alındığını göstermektedir.

Van ili başta olmak üzere yaşanan tüm ihlallerin, sorumlularının ve hukuki dayanaklarının ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması zorunludur.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DIYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DIYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DIYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	